

Michał Mirowski
Centrum NUKAT
Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie
m.mirowski@uw.edu.pl

Deskryptory Biblioteki Narodowej. Tytuły ujednocione i serie – relacja ze szkolenia i wymiany doświadczeń

Słowa kluczowe: deskryptory BN, katalogowanie, szkolenia dla bibliotekarzy, Biblioteka Narodowa, charakterystyka rzeczowa dokumentu, rzeczowe punkty dostępu, tematowanie

W momencie, gdy wszelkie zmiany zasad katalogowania odbierane są jako demontaż zasad katalogowania w Polsce¹, Biblioteka Narodowa przeprowadza serię szkoleń z zakresu Deskryptorów Biblioteki Narodowej (DBN) licząc na to, że oferta przygotowana przez Instytut Bibliograficzny będzie odpowiedzią na liczne prośby zgłaszane przez koleżanki i kolegów bibliotekarzy ze wszystkich typów bibliotek z całej Polski. Organizatorzy wierzą, że szkolenia staną się dobrą okazją do wymiany doświadczeń nad wyrażaniem deskryptorami – z jednej strony – podstawowych elementów opisu bibliograficznego (osób, instytucji, imprez, tytułu, miejsc i formy), a z drugiej – opracowania podstawowych typów publikacji (naukowych, dydaktycznych, fachowych, religijnych i literackich). 17 października 2018 r., odbyło się kolejne szkolenie, którego tematem był deskryptor tytułu ujednocionego i tytułu serii. Potwierdziło się, jak podczas poprzednich szkoleń z zakresu DBN², że zmiany są rewolucyjne. Niestety, metodyki stosowania DBN, której dotyczy seria wspomnianych szkoleń, nie można dokładnie poznać ani ocenić, ponieważ nigdzie nie została zapisana. Materiały z żadnego ze szkoleń nie zostały udostępnione, dlatego też zarejestrowałem wszystko, co przedstawili prelegenci, podobnie zresztą jak inni uczestnicy, którzy nagrywali i robili zdjęcia podczas całego spotkania.

Tak jak poprzednie, szkolenie to miało postać wykładów, których przeważająca część dotyczyła zasad tworzenia rekordów dla tytułów ujednocionych – na 207 slajdów jedynie 47 odnosiło się do zasad stosowania tych deskryptorów.

Zasady tworzenia deskryptorów dla tytułu ujednocionego

Podczas pierwszego wykładu, „Deskryptor tytułu ujednocionego i tytułu serii”, omówiono zasady tworzenia rekordów deskryptorów oraz problem kilku wersji tytułu. Ku zdziwieniu i rozczerowaniu słuchaczy w trakcie kolejnych wykładów powtarzano te same informacje, a nawet pokazywano te same przykłady

---

¹ FRANKE, J.Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla książki. *Przegląd Biblioteczny* 2017, r. 85, nr 3, s. 371-392.

² Deskryptory BN 2018 – Szkolenia. W: *Biblioteka Narodowa* [online]. [Dostęp 10.01.2019]. Dostępny w: <https://www.bn.org.pl/szkolenia/3377-deskryptory-bn-2018.html>.

Zgodnie z założeniami metodycznymi IB BN, deskryptory tytułu ujednoliconego należy tworzyć dla kolejnych wydań dzieł jednego autora, dzieł więcej niż jednego autora, dzieł, których autorem jest ciało zbiorowe, czasopism, dzieł muzycznych i plastycznych, filmów, przedstawień teatralnych i estradowych, programów telewizyjnych i radiowych, Biblii, katolickich ksiąg liturgicznych, ksiąg innych wyznań, dzieł anonimowych (w tym klasycznych). Nie należy ich tworzyć dla autorskich dzieł architektonicznych (np. budynków, założeń urbanistycznych, pomników, nagrobków) – obiekty tego typu wyraża się za pomocą deskryptorów przedmiotowych.

Deskryptor tytułu ujednoliconego może przyjąć jedną z dwóch form:

- tytułu dzieła poprzedzonego deskryptorem osobowym (hasło autor tytuł; z ewentualnymi dopowiedzeniami)
- tytułu dzieła (z ewentualnymi dopowiedzeniami).

Podkreślano, że tytuł ujednolicony dzieła wyraża się w formie najbardziej rozpowszechnionej wśród użytkowników języka polskiego. Jeśli tytuł w wersji najbardziej rozpowszechnionej nie może być określony jednoznacznie, przejmuje się formę z następujących źródeł:

- bieżące bibliografie narodowe i centralne kartoteki wzorcowe właściwe dla kraju działalności autora dzieła lub kraju przynależności kulturowej dzieła,
- encyklopedie ogólne,
- słowniki biograficzne,
- encyklopedie dziedzinowe,
- wydawnictwa informacyjne wydawane w kraju właściwym dla działalności autora dzieła lub kraju przynależności kulturowej dzieła,
- opracowana publikacja.

Jeżeli w źródłach tych występują różne wersje tytułu, decyduje podana wyżej ich kolejność. Zastanawiające jest, że w pokazanych na slajdach szkoleniowych przykładach, jako źródło podano: katalog BN, Wikipedię, encyklopedię PWN, portale Rzeczypospolitej i Gazety Wyborczej.

W ujednoliczonych tytułach dzieł polskich stosuje się pisownię uwspółcześioną, tytuł w oryginalnej wersji obligatoryjnie umieszcza się w rekordzie wzorcowym deskryptora jako odsyłacz całkowity. Tytuły dzieł obcojęzycznych wyraża się zgodnie z ortografią języka, w których są sformułowane (obecność lub brak rodzajników). Tytuł dzieła można wyrazić w wersji skróconej, o ile jest to forma najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Tytuł w pełnej wersji obligatoryjnie umieszcza się w rekordzie wzorcowym deskryptora jako odsyłacz całkowity.

Tytuły w innych systemach pisma niż alfabet łaciński przejmowane jako deskryptor zapisuje się, w zależności od języka, w transkrypcji lub transliteracji. Tytuł w wersji transliterowanej lub transkrybowanej, jeśli nie został przyjęty jako deskryptor, obligatoryjnie umieszcza się w rekordzie wzorcowym deskryptora jako odsyłacz całkowity. Przykład:

130 _0 |a Komsomolskaja prawda
430 _0 |a Komsomolskaâ pravda
430 _0 |a Комсомолская правда

Tytuł dzieła, w razie konieczności, rozróżnienia, uzupełnia się (jednym lub więcej) dopowiedzeniami: identyfikującym, chronologicznym, lokalizującym.

W przypadku ksiąg świętych, ksiąg liturgicznych Kościoła katolickiego, Biblii i ksiąg świętych innych wyznań tytuł wyraża się w języku polskim, jeżeli taka forma jest najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Tak samo w przypadku tytułów dzieł anonimowych (w tym anonimów klasycznych). Nie pokazano natomiast, czy i w jaki sposób można tworzyć tytuły ujednoczone dla poszczególnych rozdziałów i wierszy Biblii. Przykłady:

130_0 |a Ewangelia według św. Marka (Biblia)

130_0 |a Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią

Dzieła jednego autora wyrażane są deskryptorem tytułu ujednoczonego w formie tytułu dzieła zapisanego po deskrytorze osobowym. Tytuły dzieł jednego autora wyraża się w języku polskim, jeśli taka forma jest najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Przykład:

100 1_ |a Hemingway, Ernest |d (1899-1961). |t Komu bije dzwon

Dzieła stworzone przez więcej niż jednego autora wyrażane są wyłącznie deskryptorem tytułu ujednoczonego w formie tytułu dzieła. Deskrytory te wyraża się w języku polskim, jeżeli taka forma jest najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Przykłady:

130_0 |a Słownik gwary miejskiej Poznania

130_0 |a Piknik na skraju drogi

Rozwiązanie to różni się znacznie od praktyki tworzenia tego typu haseł wzorcowych w katalogu NUKAT, gdzie ma ono formę hasła autor-tytuł, a w podpolu |a podaje się nazwę osoby występującej jako pierwsza wyróżniona w dokumencie.

Dzieła, których autorem jest ciało zbiorowe wyraża się w DBN wyłącznie tytułem dzieła. W rekordzie wzorcowym obligatoryjnie stosuje się odsyłacz całkowity w formie deskryptora korporatywnego i zapisanego po nim tytułu dzieła. Deskrytory te wyraża się w języku polskim, jeżeli taka forma jest najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Przykład:

130_0 |a Regionalna geologia Polski

Tytuły czasopism wyraża się w języku polskim, w wersji skróconej bez podtytułu, jeżeli taka forma jest najbardziej upowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Tytuł w pełnej wersji obligatoryjnie umieszcza się w rekordzie wzorcowym deskryptora jako odsyłacz całkowity. *W rekordzie wzorcowym dla tytułów czasopism będących organem / częścią instytucji stosuje się odsyłacze uzupełniające wiążące relacją kojarzeniową tytuł czasopisma z instytucją*³. Przykład:

130_0 |a Biuletyn Statystyczny (Warszawa ; 1957)

510 2 _|a Główny Urząd Statystyczny (GUS)

---

³ Cyt. za prezentacją na szkoleniu "Deskrytory BN 2018" 17 października 2018 r. Przypuszczalnie w powyższym zdaniu chodzi o powiązanie w rekordzie khw odsyłaczem uzupełniającym (pole 5XX) tytułu czasopisma z nazwą instytucji sprawczej.

Tytuły dzieł muzycznych wyraża się w języku polskim, jeżeli taka forma jest najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. *Tytuły te uzupełnia się w miarę dostępności informacji o obsadę, numer dzieła/części, nazwę części, tonację*⁴. Zastanawiające jest, co oznacza określenie „w miarę dostępności informacji”... Przykłady:

100 1_ |a Czajkowski, Piotr |d (1840-1893). |t Jezioro łabędzie

100 1_ |a Chopin, Fryderyk |d (1810-1849). |t Ballady. |m Fortepian. |n Nr 2. |n Op. 38. |r Fur

Tytuły dzieł plastycznych wyraża się w języku polskim, jeżeli taka forma jest najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Autorskie dzieła plastyczne objęte kultem religijnym (np. cudowne wizerunki) wyraża się tytułem dzieła. W rekordzie wzorcowym obligatoryjnie stosuje się odsyłacz całkowity w formie deskryptora osobowego (autora dzieła) i zapisanego po nim tytułu dzieła. Niestety nie podano kryterium, na podstawie którego stwierdza się przynależność dzieła do kategorii „objętych kultem religijnym”, czy należą tu także dzieła czczone przez członków rozmaitych sekt. Przykłady:

130 _0 |a Matka Boska z Guadalupe (figura)

100 1_ |a Manet, Edouard |d (1832-1883). |t Śniadanie na trawie

Filmy, przedstawienia teatralne i estradowe wyraża się tytułem dzieła. W rekordzie wzorcowym obligatoryjnie stosuje się odsyłacz całkowity w formie deskryptora osobowego, *najczęściej wyrażającego reżysera*⁵ i zapisanego po nim tytułu dzieła. Tytuły filmów, przedstawień teatralnych i estradowych wyraża się w języku polskim, jeżeli taka forma jest najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Tak samo tytuły programów telewizyjnych i audycji radiowych. Powstaje pytanie, co oznacza kategoria „najczęściej wyrażającego reżysera” oraz jaka nazwa będzie podana w innych przypadkach i na jakiej podstawie. Przykłady:

130 _0 |a Rozważna i romantyczna (film)

130 _0 |a Madame de Sade (przedstawienie ; Teatr Narodowy, Warszawa)

130 _0 |a Taniec z gwiazdami (program telewizyjny)

Tytuł serii wyraża się w formie najbardziej rozpowszechnionej wśród użytkowników języka polskiego i po potwierdzeniu w ogólnodostępnych źródłach. Jeżeli seria oznaczona jest wyłącznie za pomocą znaku graficznego, jako tytuł serii przyjmuje się słowne nazwanie tego znaku. Informacja o wyrażeniu tytułu lub jego elementu znakiem graficznym powinna zostać zapisana w polu uwag w podpolu |b. Znaki nieliterowo-cyfrowe należy przejmować *w miarę posiadanych możliwości technicznych*⁶. Znaki, których nie można przejąć, należy zastępować odpowiednikami słownymi. Tytuł serii wyraża się w języku, w jakim występuje na dokumencie, o ile jest to forma najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Jeżeli tytuł serii jest wyrażony w dwóch lub więcej językach, i jednym z nich jest tytuł polski, to należy przyjąć go jako deskryptor serii. W pozostałych przypadkach należy przyjąć tytuł w najbardziej rozpowszechnionej wersji językowej. Jeżeli seria równolegle ukazuje się w kilku wersjach językowych, wówczas każdy z tytułów serii stanowi osobny deskryptor. Jeżeli seria nie ma innego tytułu poza nazwą rodzajową, nazwę tę należy traktować jako tytuł ujednoczony. Po myślniku, jako pierwsze dopowiedzenie, podaje się nazwę instytucji sprawczej w formie ujednoczonej.

---

⁴ Tamże.

⁵ Tamże.

⁶ W sytuacji, gdy khw DBN tworzone jest wyłącznie przez Bibliotekę Narodową, zastanawia do czyich „posiadanych możliwości technicznych” odnosi się ta uwaga...

Odrębny deskryptor dla tytułu serii tworzy się w przypadku istotnej zmiany tytułu serii lub zmiany nazwy ciała zbiorowego występującego po nazwie rodzajowej. Jeden deskryptor pozostawiany jest jedynie w poniższych przypadkach:

- przejściowa zmiana kolejności elementów tytułu,
- drobne zmiany ortograficzne i/lub interpunkcyjne,
- zmiany końcówek fleksyjnych,
- dodanie, usunięcie lub zmianę rodzajników, przyimków i spójników,
- dodanie lub usunięcie pełnej nazwy instytucji sprawczej (lub jej części) z tytułu,
- zamiana lub zmiana kolejności elementów nazwy ciała zbiorowego w tytule,
- zamienne stosowanie rozwiniętej i skróconej formy wyrazu.

Jeżeli na dokumentach nie występuje inna forma tytułu niż akronim lub inicjały, przejmuje się je jako tytuł serii. Jeżeli akronim i jego rozwiązanie występują w tej samej części tomu (np. na stronie tytułowej), przejmuje się łącznie akronim i jego rozwiązanie, o ile jest to wersja najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego. Jeżeli akronim i jego rozwiązanie występują na dokumencie w różnych miejscach, należy wybrać najbardziej rozpowszechnioną dla użytkowników języka polskiego, opierając się na dokumentach i ogólnodostępnych źródłach.

W przypadku podserii jako deskryptor przyjmuje się tytuł indywidualny podserii. Jeżeli tytuł podserii jest tytułem niewyróżniającym, stosuje się tytuł serii głównej wraz z tytułem podserii. Wszystkie wyrazy tytułu serii w języku polskim (oprócz przyimków i spójników oraz takich wyrazów jak: „imienia”, „pod wezwaniem”, „do spraw”) zapisuje się wielką literą. Tytuły w innych językach przyjmowane są zgodnie z zasadami ortografii właściwej dla danego języka. W ujednoczonych tytułach serii polskich stosuje się pisownię współczesną. Tytuł w oryginalnej wersji obligatoryjnie umieszcza się w rekordzie wzorcowym deskryptora jako odsyłacz całkowity. Serie o tytułach równobrzmiących rozróżnia się dopowiedzeniami w postaci nazwy wydawcy.

Poza zasadą odnoszącą się do wyboru deskryptora dla tytułu serii (*najbardziej rozpowszechniona wersja wśród użytkowników języka polskiego*), zaproponowane zasady nie różnią się od stosowanych w katalogu NUKAT.

Szczegółowo omówiono rodzaje i przypadki stosowania dopowiedzeń w deskryptorach dla tytułów ujednoczonych. Dopowiedzenia w tytule ujednoczonym stosuje się w celu:

- rozróżnienia dwu lub więcej równobrzmiących tytułów,
- uzyskania większej wartości wyszukiwawczej.

Wyróżnia się:

- dopowiedzenia identyfikujące (forma realizacji dzieła),
- dopowiedzenia lokalizujące (miejsce pierwszego wydania/premiery dzieła),
- dopowiedzenia chronologiczne (data lub przedział dat).

Dopowiedzenia identyfikujące (forma realizacji dzieła):

- dzieła jednego autora, które są obiektem kultu religijnego, np.:
130 _0 |a Matka Boska z Guadalupe (figura)
130 _0 |a Matka Boska z Guadalupe (obraz)
130 _0 |a Jezu, ufam Tobie (obraz)
130 _0 |a Jezu, ufam Tobie (modlitwa)

- 130_0 |a Jezu, ufam Tobie (obraz ; Sanktuarium Miłosierdzia Bożego ; Wilno)
- 130_0 |a Jezu, ufam Tobie (obraz ; Kościół Bożego Miłosierdzia ; Kraków)
- 130_0 |a Jezu, ufam Tobie (obraz ; Katedra Wniebowzięcia NMP ; Białystok)
- w celu zwiększenia wartości wyszukiwawczej, np.:
  - 130_0 |a Magnificat (modlitwa)
  - 155_ |a Magnificat (utwór muzyczny)
- gdy tytuł dzieła ma postać wyrażenia pospolitego, np.:
  - 130_0 |a Szkło kontaktowe (program telewizyjny)
  - 130_0 |a Przekrój (czasopismo)
  - 130_0 |a Sztuczki (film)
  - 130_0 |a Kuchnia polska (Warszawa ; 2005)
  - 130_0 |a Disney on Ice (widowisko)
  - 130_0 |a Kraj (czasopismo ; 1882-1909)
  - 130_0 |a Bańka mydlana (przedstawienie ; Teatr Dramatyczny m. st. Warszawy im. Gustawa Holoubka)
  - 130_0 |a Romeo i Julia (przedstawienie ; Studio Buffo)⁷
- gdy nie wystarcza jedno dopowiedzenie, np.:
  - 130_0 |a Polityka (czasopismo ; 1937-1939)
  - 130_0 |a Polityka (czasopismo ; 1957-)
  - 130_0 |a Trędowata (przedstawienie ; Teatr im. Stefana Jaracza; Łódź)
  - 130_0 |a Trędowata (film ; 1926)
  - 130_0 |a Trędowata (film ; 1936)
  - 130_0 |a Trędowata (serial filmowy ; 1999-2000)

Dopowiedzenie lokalizujące – przykłady:

- 130_0 |a Nasze Sprawy (Piekary Śląskie)
- 130_0 |a Nasze Sprawy (Ruda Śląska)
- 130_0 |a Nasze Sprawy (Warszawa ; 1954)

W czasie szkolenia pokazano strukturę rekordu deskryptora tytułu ujednoczonego zgodną z formatem MARC21.

Omówiono także atrybuty deskryptora tytułowego – pola: 370 (miejsce powiązane), 377 (język powiązany z dziełem), 380 (forma dzieła), 381 (inna właściwość dzieła lub realizacji), 382 (obsada wykonawcza), 383 (oznaczenie numeryczne dzieła muzycznego), 384 (tonacja), 385 (grupa odbiorców), 386 (przynależność kulturowa). Powstaje pytanie – czy zaproponowane atrybuty będą wykorzystywane w nowym systemie katalogu Biblioteki Narodowej – informacja na ten temat nie została podana. Dodatkowo wątpliwości budzą podane na slajdach przykłady atrybutów w polu 380 – lista deskryptorów „formy dzieła” stosowanych w polu 380 rekordu bibliograficznego nie zawiera terminów „Teleturnieje” i „Film sensacyjny”. Czy zatem nie zakłada się spójności w sposobie wypełniania tych pól w rekordzie khw i rekordzie bibliograficznym? Podobne wątpliwości budzą atrybuty dotyczące tytułu ujednoczonego dzieła muzycznego – pola 382, 383, 384. Jaki wpływ na strukturę tytułu ujednoczonego dzieła muzycznego (pole 1XX rekordu khw) ma zaproponowany wachlarz atrybutów?

Stosowanie deskryptorów tytułowych w opisie bibliograficznym

---

⁷ Na podstawie deskryptora należy domniemywać, że przedstawienie dramatu „Romeo i Julia” w Studio Buffo grano wyłącznie jeden sezon.

Wykład trzeci i czwarty, po przypomnieniu zasad tworzenia deskryptorów dla tytułu ujednoliczonego, zawierał głównie „egzemplifikacje” stosowania tych deskryptorów.

Deskryptor tytułu ujednoliczonego stosuje się wtedy, gdy publikacja występuje pod wieloma tytułami i konieczny jest wybór jednego, który będzie służył jego identyfikacji. *Deskryptor tytułu ujednoliczonego stosowany jest dla opisu dzieła bezautorskiego* – prezentacja sugeruje zastosowanie w tych przypadkach pola 130 w rekordzie bibliograficznym. Dla dzieła autorskiego ma zastosowanie pole 240. Nie podano zasady ani przykładu zastosowania dzieła autorskiego, dla którego tworzy się deskryptor z etykietą 130 (zob. powyżej).

Podano zasady stosowania deskryptora dla tytułu ujednoliczonego w przypadku prac współwydanych i serii. Zasadniczo nie różnią się one od zasad stosowanych w katalogu NUKAT.

Zaproponowane zasady DBN nie uwzględniają niestety światowych standardów (ujednoliczenie khw), zostały przeniesione z zasad JHP BN⁸.

Powtarzane w czasie szkolenia (i cytowane powyżej w tekście), jak mantra, stwierdzenie „wyraża się w języku polskim, jeżeli taka forma jest najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego” przynależy do ogólnej metodyki tworzenia DBN. Budzi jednak poważne wątpliwości co do podstawy kryteriów wskazywania właściwej formy. Kto i na jakiej podstawie będzie stwierdzał, która forma nazwy jest najbardziej rozpowszechniona wśród użytkowników języka polskiego? Dodatkowo, kto zalicza się do użytkowników języka polskiego? Pytania zasadne w dobie katalogów tworzonych w środowisku sieciowym. Czy nie bezpieczniejszym kryterium byłoby, jak obowiązujące w katalogu NUKAT, podawanie oficjalnej nazwy (instytucji, osoby) i tytułu oryginalnego dzieła? Dlaczego nie uwzględniono międzynarodowej listy tytułów ujednoliczonych dla dzieł anonimowych⁹?

Jako konkluzja nasuwają się podstawowe pytania. Czy przedstawione na szkoleniu w dniu 17.10.2018 r. propozycje BN odpowiadają na pytanie Krystyny Sanetry¹⁰ o tytuł ujednoliczony, zadane podczas konferencji „Standard RDA – korzyści i problemy związane z jego wdrożeniem” (BUW, 14.10.2016 r.)¹¹. Kiedy wykładnia stosowania tytułu ujednoliczonego w kontekście zapowiadanych nowych zasad katalogowania autorstwa BN ujrzy światło dzienne i zostanie poddana konsultacji w środowisku bibliotekarskim¹²?

---

⁸ Zob. WŁODARCZYK, B., WOŹNIAK-KASPEREK, J. *Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej: od analizy dokumentu do opisu przedmiotowego*. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2017. ISBN: 978-83-64203-76-3 oraz ostatni nieopublikowany, ale dostępny na stronie internetowej Biblioteki Narodowej: *Poradnik JHP BN* [online]. Styczeń 2012. [Dostęp 11.01.2019]. Dostępny w: <http://fabryka-jezyka.bn.org.pl/?p=1255>.

⁹ IFLA – *Anonymous Classics* [online]. [Dostęp 10.01.2019]. Dostępny w: <https://www.ifla.org/node/4957>.

¹⁰ *System biblioteczny powinien zapewnić te dwa pozostałe poziomy z FRBR, czyli poziom dzieła i poziom realizacja. Pytam się, czy sam system, jeżeli danych w rekordzie bibliograficznym nie będzie, np. tytułów ujednoliczonych, to czy on po prostu znajdzie te elementy, żeby mógł to uczynić?*

¹¹ *Grupa Robocza ds. Standardów Bibliograficznych* [online]. [Dostęp 10.01.2019]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/rda/>.

¹² W czasie szkolenia zapowiedziano wdrożenie zaproponowanych zasad na styczeń 2019 r.

Biblioteka Narodowa z entuzjazmem podsumowuje serię szkoleń, w której miało wziąć udział ponad tysiąc bibliotekarzy¹³: *Ostatnie w tym roku szkolenia z zakresu Deskryptorów Biblioteki Narodowej odbyły się w środę 12 grudnia. W 2018 roku (od marca do grudnia z przerwą wakacyjną) specjaliści z Instytutu Bibliograficznego przygotowali i przeprowadzili serię ośmiu tematycznych szkoleń, na które złożyły się 52 szczegółowe wykłady – każdorazowo ilustrowane bogatą egzemplifikacją*¹⁴.

Bibliografia:

1. Deskryptory BN 2018 – Szkolenia. W: Biblioteka Narodowa [online]. [Dostęp 10.01.2019]. Dostępny w: <https://www.bn.org.pl/szkolenia/3377-deskryptory-bn-2018.html>.
2. FRANKE, J. Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla książki. Przegląd Biblioteczny 2017, r. 85, nr 3, s. 371-392.
3. IFLA – Anonymous Classics [online]. [Dostęp 10.01.2019]. Dostępny w: <https://www.ifla.org/node/4957>.
4. Poradnik JHP BN [online]. Styczeń 2012. [Dostęp 11.01.2019]. Dostępny w: <http://fabryka-jezyka.bn.org.pl/?p=1255>.
5. WŁODARCZYK, B., WOŹNIAK-KASPEREK, J. Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej: od analizy dokumentu do opisu przedmiotowego. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2017. ISBN: 978-83-64203-76-3.

MIROWSKI, M. Deskryptory Biblioteki Narodowej. Tytuły ujednolicone i serie - relacja ze szkolenia i wymiany doświadczeń. *Biuletyn EBIB* [online] 2019, nr 2 (185), Systemy oceny i nagradzania bibliotekarzy. [Dostęp 15.05.2019]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/680>.

¹³ Liczba imponująca, ale także zadziwiająca, biorąc pod uwagę fakt, że szkolenia stanowiły cykl spotkań dotyczących różnych zagadnień i za każdym razem były to te same osoby.

¹⁴ Deskryptory Biblioteki Narodowej 2018 – podsumowanie szkoleń W: *Biblioteka Narodowa* [online]. [Dostęp 11.01.2019]. Dostępny w: <https://bn.org.pl/aktualnosci/3626-deskryptory-biblioteki-narodowej-2018-%E2%80%94-podsumowanie-szkolen.html?fbclid=IwAR1nw-3551XvtxK-9v5IO3OeESEk3hb6hmzoKZxXXhGhcRfuSBIDcHEh-7g>.